

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerk. szűség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. i. tétezők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ár 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terfogataért 4 kr. jezar.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyeg díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Szekelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy apunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Szekelyföld“ kiadóhivatala.

Az ezredéves ünnepély.

Kereskedelmi miniszter ur egy felhívást bocsátott ki a mellenniumi kiállítás ügyében. Ugy a lapunkhoz intézett felszólítást, mint magát a felhívást közöljük:

Tisztelt szerkesztőség!

A magyar állam ezeréves fennállásának nagy ünnepét a nemzet méltó fényével öhajítja megünnepelni.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek fényének emelésére az 1896-ik évben Budapest fő- és székvárosban országos kiállítás rendeztessék.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk, kinek dicső uralkodása alatt a magyar állam a szellemi és anyagi virágzásnak mai magas színvonalára emelkedett, hű nemzete iránti szeretetének ez alkalommal is kifejezést adni öhajtván, a kiállítás védnökségét elfogadni méltóztatott.

Midőn a kormány a haza minden fiát felhívja, hogy a nemzet ünnepén szívvél lélekkel részt vegyen és a nagy mű sikeréhez minden tehetségevel hozzájáruljon, első szavát a hazai sajtóhoz intézi, kérve: hogy a nemzet szívében élő hála- és kegyeletérzet ezen művét hazafias lelkesedéssel karolja fel és teljes erővel támogassa.

Kérem a nemzeti célok önzetlen támogatásában mindenkor szorgálatkészeknek bizonyult magyar sajtót, hogy lelkesítő, buzdító szavát a mű érdekében minden alkalommal hallassa; a nemzet minden osztályát gyakran, hathatósan figyelmeztesse mindannyiunk azon közös kötelességére, hogy a milleniumi kiállításban oly művet mutassunk be, mely méltóan hirdesse ezredéves létünk emlékét.

Tudom, hogy a nagy közönség körében fölmerülő öhajok és kíváncsiak, a mű sikerének előmozdítására alkalmas eszmék a sajtó útján juthatnak legkönnyebben az illetékes tényezők tudomására; és ezért figyelemmel fogom kísérni a sajtónak ez iránybani tevékenységét és a hirlapok hasábjain megjelenő tárgyilagos kezdeményező vagy bíráló megjegyzéseket mindenkor kellő figyelemben fogom részesíteni.

Meggyőződésem, hogy a kiállításban való

tevékenységre hivatott tényezők és a sajtó közti sűrű érintkezés lényegesen hozzá fog járulni a mű sikeréhez, és ehhez képest utasítottam a kiállítást intéző közegeimet, hogy a sajtót hazafias törekvéseiben támogassa és a kívánt adatokkal és felvilágosításokkal ellássa.

Intézkedtem, hogy a kiállításra vonatkozó szervezési szabályok és fontosabb intézkedések „Az 1896-iki ezredéves Országos Kiállítás Közleményei“ című hivatalos lap után a nagy közönség és az érdekelt körök tudomására juttassanak, mely lapnak egy tiszteletpéldányát szerencsém lesz a tisztelt szerkesztőségnek megküldeni.

Felkérem, hogy annak közérdekű közleményeit, fontosságukhoz képest, egész terjedelemben vagy megfelelő kivonatanban, becses lapjában közölni sziveskedjék.

Ez alkalommal van szerencsém a hazai közönséghez intézett felhívásomat a tisztelt szerkesztőségnek azon kéréssel megküldeni, sziveskedjék azt egész terjedelmében becses lapja legközelebi számában közölni és a közönség figyelmébe legmelegebben ajánlani.

Budapest, 1893. február havában.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke:

Lukács Béla,

kereskedelemtügyi m. kir. miniszter.

Felhívás a közönséghez!

A magyar állam megalapításnak ezredik évfordulóját készül megünnepelni a nemzet. Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek keretében országos kiállítás tartassék.

Ő cs. és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb Urunk és Királyunk ezen kiállítás védnökségét elfogadni kegyeskedett. A törvény e kiállításnak 1896-ban, Budapesten, az illetékes miniszterek és egyéb szakkörök közreműködésével leendő rendezését reám ruházta.

Kettős célja lesz ezen kiállításnak.

Első sorban emlékeztetni a nemzetet az ezredéves mult nagy eseményeire és alkotásaira és megmutatni a külföldnek is, hogy a magyar nemzet hasznos tagja volt az európai népcsaládnak a haladás együttes munkájában.

Második feladata a kiállításnak az lesz, hogy megismerjük a magyar államot alkotó összes erőket; megismertessük önmagunkkal és az idegenekkel a szellemi, anyagi és erkölcsi téren való munkálkodásnak összes vívmányait.

Felhívom az ország minden polgárát, hogy ezen feladatban a kormányt hazafias lelkesedéssel támogassa és hozzájáruljon a nagy nemzeti mű sikeréhez.

Része fog jutni az ország minden polgárának a munkában, valamint része lesz a sikeiben is.

A kiállítás sikere által növekedni fog hazánk tekintélye és fokozott lelkes bizalommal fogunk haladni a nemzeti megerősödés nagy munkájában.

A kiállítás programja felöleli a nemzeti munka minden nyilvánulását; tervezete

megadja a kereteket mindazok számára, a kiknek ösei, vagy a kik maguk bármely téren tevékenykedtek.

A törvényhatóságok, a városok és a családok, melyekhez történelmi emlékek fűződnek, állítsák ki az okmányokat, műtárgyakat, ereklyéket, melyek nagy események, virágzás korszakok emlékét kelthetik fel; melyek jellemzik állami szervezetünk, ősi alkotmányunk és önkormányzati életünk fejlődésének menetét, a magánéletnek egyre gyarapodott igényeit és a nemzeti erő egyéb megnyilatkozásait.

Az egyházak mutassák be működésük és tevékenységük tanujait, történelmi emlékeiket, melyekre kegyelettel tekint a nemzet és a művészet remekeit, melyeknek megalkotása, gyűjtése és megőrzése az ő érdemük.

A tudósok, a művészek, az írók, a tanfőfiak, szóval a nemzet szellemi fejlődésének összes tényezői mutassák be az eszközöket, melyekkel egy évezreden át a felvilágosodást és a nemes izlést terjesztették, s a nemzet erkölcsait megnevelni igyekeztek.

Mutassuk be, hogy Európa éléstárának földjét hogyan munkáltuk a multban, mint haladtunk mindig a korrall és miképpen érvényesítettük ma a tudomány vívmányait, hogy a nemzeti termelést fokozzuk.

Tér jut a hazai ipar összes tényezőinek, melyek a multban nem egyszer versenyeztek a nyugot legkitűnőbb szaktársaival.

Tárják fel szorgalmuk és ügyességük műveit. Az elmúlt századok mestereinek remekeit, a napról-napra izmosodó és gyarapodó modern gyári ipar termékeit állítsuk sorba, hogy tanúságot tegyenek a magyar munka, a magyar vállalkozó szellem erejéről és versenyképességéről.

A kormány gondoskodni fog, hogy a nemzeti munka méltó keretben legyen bemutatva, hogy a kiállítók erkölcsi sikerét előmozdítsa.

Tárja ki mindenki szorgalma, izlése, leleményessége eredményeit.

Lépjünk mindnyájunk sorompóba, a kik dolgozunk észszel, kézzel vagy géppel, egyért — a hazáért!

Am lássa a mai nemzedék, miket teremtetek az apák az üttörés súlyos viszonyai között; am érezzük át, hogy az ősök veritéke árán megtört sima uton milyen feladatok hárulnak reánk és a jövő nemzedékekre!

Nagy, ritka családi ünnep lesz az, melyet még nem sok nemzet ülhett meg.

Gyűljön a nemzet oda a felséges uralkodó köré, a ki hazánkat oly atyai gondnal és bölcseséggel vezette az áldásos béke útjain, a haladásnak magaslatára és a ki — egy dicső ezredéves mult hű letéteményese — oda vezeti a magyar népet egy szebb évezred küszöbére!

Budapest, 1893. február havában.

Lukács Béla s. k.

kereskedelemtügyi m. kir. miniszter.

Az arany beszerzés. Bősből jelentik, hogy a 60 millió értékű osztrák aranyjáradékra történt aláírásokkal elért nagy siker a két állam pénzügyminiszterei előreláthatólag arra fogja bírni, hogy a valuta helyreállításához szükséges arany beszerzésére rövid idő alatt tegyék meg a további lépéseket. Az, hogy a dolgot aránylag csekély összeggel kezdték, korántsem azért történt, mint ha az irányadó tényezők nem látták volna biztosan előre a sikert, hanem első sorban azért, mert a két állam pénzügyminisztere biztosítani akarta magának a biztosra vett sokkal magasabb árfolyamot. Éppen egyik pénzügyminiszternél sem volt irányadó szempont az, hogy megtakarítsa a kamatokat addig, a míg az aranykészlet ki lesz verhető; ez a kamatteher egyáltalában nem jön számba, mert hiszen az egész valutaművelet tulajdonképpen már abban a pillanatban végre van hajtva, mielőtt a két kormány megszerezte az államjegyek beváltására szükséges aranyrudakat, habár azok nincsenek is még kivérve. Annyi körülben már ma minden kétségen felül áll, hogy a részünkre szükséges aranykészletek kizárólag nyílt piacon fognak megszerezhetni, a nélkül, hogy a nagy európai bankokból akár csak egy kilogramm aranyat is vennénk igénybe. A monarchia részére most bevásárlandó aranyak csekély része amerikai Eagle-kból áll; majdnem az összes többi beszerzendő arany nagyrészt Dél-Afrika és India legújabb bányászatainak eredménye; mindez arany Anglián megy át, a hol finomítva és fémjelzéssel ellátva hozzák forgalomba.

Jelentés és javaslat a kézdi-vásárhelyi polg. iskolával kapcsolatos asztalos tanműhelyről.

(Vége.)

Tanműhelyünk részére a kolozsvári, marosvásárhelyi ipari szakiskolák ténykedését mintául elfogadni, ha berendezett tanműhelyünk is megfelelő helyiségeink nem volnának, célszerűnek látnók de így sokkal indokoltabb az, hogy egyfelől a polg. iskola, másfelől a tanműhely szervezését akkép módosítsuk, hogy az elsővel kapcsolatban a helyben üzött iparágak mindenikéhez az általános értelmiképzés, az utóbbival kapcsolatban ill. annak segítségével pedig a gyakorlati szakképzés legalább az épület- és butoraszatosságra teljesen megadható legyen. Szóval a fent nevezett szakiskolák szerepére a tanműhely a polg. iskolával karöltve vállalkoznék.

Városunkban ma még, tekintve iparosaink hiányos gyakorlati és szakképzettségét, nem lehet egy jól szervezett tanműhely létjogosultságát megtagadnunk. Kézdi-Vásárhely a szó szoros értelmében iparos város. Iparosaink a kisipar egyik vagy másik ágának üzemével foglalkoznak. A szellemi és anyagi tökélség minden téren szembeötlő. Tekintve a gyári ipar fejlődését, méltán lehet attól tartanunk, hogy kisiparosaink, kik a művelődés és a haladás iránt kevés hajlamot mutatnak, a versenynek esnek áldozatul.

Tanműhelyünk helyes szervezéssel kisipari érdekeinket kellőleg tudná támogatni.

A helyes szervezés egyik sarkalatos feltétele pedig szigorú rend- és munkaszabályok való szoktatás érdekében a tanulók létszámához viszonyítva konviktus létesítése.

Rendesen beállított konviktusok nélkül nem is lehet képzelné iskolában eredményes iparoktatást. Csak ennek segítségével létesíthető az iskolában a karkiválmalmnak megfelelő, a mesterműhelyt pótolni tudó tanműhely, hol a napi munkaidő a mesterműhelyhez hasonlóan napi 10 órában kellene megállapítani.

Csak így lehetne a tanulót az iparos életbe belevenni. A tanműhelynek egy mintaszerű mester műhelyt kell helyettesíteni, hol a szakoktatás sikeres keresztül vitele végett nem szabadna hiányzani a gépeknek, nem semmiféle odatarozó nyersanyagoknak, szaklapoknak, szakrajzoknak s a mi fő: tanerőkben hiányt szenvednie.

Éppen azért a fent elmondottak alapján tantesületünk a szervezeti szabályzatban a következő irányelveket óhajtja érvényesíteni:

a) Az asztalos tanműhely Kézdi-Vásárhelytől a polg. iskolától függetlenül, önállóan megfelelő módon szerveztessék.

b) A tanműhelybe felvehető legyen minden ép, erős testalkotú, az iparos életpályára iránt kellő fogékonyságot mutató és tanúsító ifjú, ki 12-dik életévi betöltötté, polgári, real, gymnasium 2, az esti ipariskola 3 s a népiskola 6 osztályát si-

kerrel bevégezte (az utóbbiak a szükséghez mérten felvételi vizsgára utasíthatók).

c) Az ipari szaktanulói lehetnek bennlakók, kik az intézettől teljes ellátásban részesülnek, a butor- és épületaszatosságot tanulják; lehetnek künlakók, kik egyik vagy másik iparág gyakorlatát mestereknél tanulják, kik csak a z elméleti, rajzi és szakismeretek tanulására járnak be az intézetbe.

Jegyzet: a mellékelt tantárgy táblázatban feltüntetett általános tanulni valók úgy a bennlakó asztalos, mint a künlakó bőr-, agyag- és fémipari tanulók között egyidőben tanulják; megjegyezzük azonban, hogy a bőr- és fémipari tanulók látogatására nem kötelezettenek. Ujjonan felállított polg. iskolák akár 4-, akár 6 osztályúvá fejlesztessék az iparos életpályára készülő tanuló az általános ismereteket nyújtó tantárgyakat csak akkor és addig tanulnak a polg. iskola tanulói között, míg a polg. iskola sajátos célja keretében a szakoktatás érdeke, mi a tananyagban is ki lesz mutatva, helyesen munkálható.

d) A tanműhelyi oktatás 4 évfolyamra terjed, u. m. 1 előkészítő és 3 rendes évfolyamra.

e) Bár az iparos tanulók egyes tantárgyakat egész, vagy felében a polg. iskola tanulói között hallgatnak (p. o. alkotmánytan, nemzetgazdaságtan természettan stb.) de azért nem a polg. iskolába; hanem a tanműhelybe, ill. tanműhelylyel kapcsolatos ipari szakiskola iratkoznak be.

f) A tanműhely a szakoktatás érdekében a polg. iskolától eltérő rendtartási szabállyal látandó el.

g) 20 tanuló részére konviktus s az iparoktatás érdekében technológiai múzeum létesítendő.

h) a napi tan- és munkaidő 8—10 óra.

i) A tanműhely I. és II. évfolyamának végzése után kilépő tanulók a rájuk fordított költségek $\frac{2}{3}$ -át, a II-dik évfolyam végzésével eltávozott tanulók pedig $\frac{1}{3}$ -át tartoznak az intézetnek megtéríteni.

j) Szünidők: a polg. iskolában előírt szünnapok azzal az eltéréssel, hogy a tanműhely II. és III-dik évfolyamát végzett tanulók 4 hetet a két hónap nagy szünidőből mesterműhelyekben tartoznak eltölteni.

k) Az asztalos tanműhely a butor- és épületaszatosság, valamint a fafaragás és esztergályozás tanítására a szükséges szerzőmunkával, szerzőmunkákkal 20 tanulóra látandó el.

l) A polg. iskola tantervén kívül alkalmazandó egy rajztanár (a paedagogium iparrajzi szakcsoport végzésével) ki a faipari szakrajzot és szerkezetet, stílust, faipari technológiát és géptant a tanműhely tanulóinak tanítja, a tanműhely üzleti ügyeit és belételeit vezeti; egy vegyész a ki a bőr-, edény- és fémipari technológiát a bejáró iparos tanulóknak tanítaná, s a mintázás tanításánál segítkeznék.

Továbbá alkalmazandó volna az asztalos tanműhelyben egy nagyobb asztalos műhelyekben már mint művezető alkalmazott, a gyakorlatban kellő jártossággal bíró művezető s a faragás és esztergályozás tanításához egy előmunkás.

m) Az előkészítő évfolyam első felének végzése után a tanműhelyi tanuló álléphet a polg. iskolába s ott folytatódólagosan végezheti annak III-dik osztályát. (Jegyzet: ezen pont azon tanulóknak szól, kik az ipari életpályára iránt se kedvet, se képességet nem éreznek magokban.)

n) A tanműhely végzése után annak tanulói asztalosmesteri bizonyítványt kapnak s mint segédek, művezetők, előmunkások, rajzolóok nyelhetnek alkalmazást asztalos üzletekben hasonló vállalatoknál.

Az asztalos tanműhely tantárgyai. Előkészítő évfolyam. Jegyzet: az első felév tanulni valói megegyeznek a polg. iskola III-dik osztályára előírt tanulni valókkal. Általános tanulni valók: Első felévben hittan hetenkint 1 óra, magyar nyelv és irodalom 4 óra, német nyelv 3 óra, szám-mértan 4 óra, földrajz 2 óra, történelem 2 óra, természetrajz 3 óra, mértani rajz 2 óra, szabadkézi rajz 2 óra, ének 1 óra, torna 1 óra. Az általános órák száma 25. Második felévben magyar nyelv és irodalom 4 óra, szám-mértan 4 óra, történelem 2 óra, mértani rajz 4 óra, szabadkézi rajz 5 óra, ének 1 óra, torna 1 óra. Az általános órák száma 21. Szaktárgyak: Első felévben mintázás 4 óra, fafaragás 10 óra. A szaktárgyak órák száma 14. Heti órák összes száma 39. Második felévben műszaki rajz 3 óra, műhelyi gyakorlat 20 óra. A szaktárgyak órák száma 23. Heti órák összes száma 44. I. és II. évfolyam. Általános tanulni valók: Első felévben szám mértan 3 óra, könyvvitel 1 óra, vegytan 3 óra, történelem 3 óra, természettan 3 óra, mértani rajz 2 óra, szabadkézi rajz 4 óra, mintázás 1 óra. Az általános órák száma 20. Második felévben szám mértan 3 óra, könyvvitel 1 óra, vegytan 3 óra, természettan 3 óra, mértani rajz 2 óra, szabadkézi rajz 4 óra, mintázás 1 óra. Az általános órák száma 17. Szaktárgyak: Első felévben műszaki rajz 2 óra, faipari

technológia 1 óra, műhelyi gyakorlat 21 óra. A szaktárgyak órák száma 24. Heti órák összes száma 44. Második felévben műszaki rajz 4 óra, faipari technológia 2 óra, műhelyi gyakorlat 31 óra. A szaktárgyak órák száma 37. Heti órák összes száma 54. II-dik évfolyam Általános tanulni valók: Első felévben mennyiségtan 1 óra, könyvvitel 1 óra, természettan 3 óra, alkotmánytan 2 óra, szabadkézi rajz 3 óra, mintázás 2 óra. Az általános órák száma 12. Második felévben könyvvitel 1 óra, erőmútan 3 óra, ügyiratok szerkesztése 1 óra, szabadkézi rajz 3 óra, mintázás 2 óra. Az általános órák száma 10. Szaktárgyak: Első felévben faipari technológia és vegyipar 2 óra, műszaki rajz 4 óra, műhelyi gyakorlat 36 óra. A szaktárgyak órák száma 42. Heti órák összes száma 54. Második felévben faipari technológia 2 óra, műszaki rajz 6 óra, műhelyi gyakorlat 36 óra. A szaktárgyak órák száma 44. Heti órák összes száma 54. III-dik évfolyam. Általános tanulni valók: Első felévben nemzetgazdaságtan ipartörvény 2 óra, leirőgéptan 2 óra, mennyiségtan, könyvvitel ismétlés 1 óra, alak és stílus 1 óra, szabadkézi rajz 3 óra, mintázás 1 óra. A általános órák száma 10. Második felévben nemzetgazdaságtan ipartörvény 2 óra, leirőgéptan 2 óra, mennyiségtan, könyvvitel ismétlés 1 óra, üzletvezetés, költségvetés 1 óra, szabadkézi rajz 3 óra, mintázás stílusnál kapcsolatos 2 óra. Az általános száma 11 óra. Szaktárgyak: Első felévben műszaki rajz szerkezetannál 6 óra, faipari technológia 2 óra, műhelyi gyakorlat 36 óra. A szaktárgyak órák száma 44. Heti órák összes száma 54. Második felévben műszaki rajz szerkezetannál 6 óra, faipari technológia ismétlés 1 óra, műhelyi gyakorlat 36 óra. A szaktárgyak órák száma 43. Heti órák összes száma 54.

A faipari technológia helyett a fémiparos tanulók fém-, az agyagiparos tanulók agyag-, a bőr- iparos tanulók bőr- ipari technológiát tanulnak.

A mint a fenti tantárgy táblázatból kitűnik, a reálismereteket nyújtó általános tanulni valókban az ipar-irány kellő kifejezést nyer. Arra törek-szünk, hogy az értelemképzés a gyakorlati kép-zéssel egy időben kellő kapcsolatban történjék s mindkettőből kapja meg a tanuló a neki valókát.

A géptannak az általános tanulni valók közé történet felvételét eléggé indokolja azon körülmény, hogy manapság már a kisiparos sem nélkülözheti a gépek egyik vagy másik nemét

Az általános tanulni valók külön csoportosítá-valtért nyitottunk helyben lakó iparosaink fiainak azok módosabb és jobb tehetségű tanulóinak iparirányú képzésére s ezzel a helyi ipar érdekeinek közvetlen fejlesztésére, ill. kielégítésére. A helyi iparérdekeket támogatná, a szakoktatást intenzívebbé tenné a technológiai múzeum ill. gyűjtemény.

Hogy az iparosok képzésének érdekeit az általános megjelölt s hitünk szerint egyedüli helyes alakban szolgálhassuk, mely tisztelettel esede-zünk a tekintetes m. királyi tanfelügyelő ur-nál, kegyeskedjék szervezeti szabályzatunknak leendő kialakíthatása végett javaslatunkat illeté-kes helyen támogatni. Magunkat és az ügyet szí-ves jó indulatba ajánljuk és becses véleményé-nek nyilvánítását kérjük.

Kézdi-Vásárhelytől. 1893. február 10.

Erdélyi Károly
igazgató.

Kiss Jenő
szaktanár.

Különlélek.

— A Kézdi Vásárhely városi állatorvosi állás be-töltése iránt f. hó 4-én történt meg Tompa Mik-lós alispán ur elnökelete alatt a választó közgyű-lés. Csupán egy egyén pályázott az állásra, azon-ban a kijelölt bizottság, élvén törvény adta jogá-val ezen pályázót mellőzni véleményezte. Ennek fogva új pályázat nyitattik ezen állásra.

— A német császár Magyarországon. Nem rég bejárta a lapokat a hír, hogy Vilmos császár részt vesz az ideai magyarországi hadgyakorlatokon. E hirt most más oldalról is megerősítik. A német császár szeptember közepe táján Gödöllőn talál-kozik királyunkkal, a bonnan a két uralkodó együtt megy a gyakorlatokra. A hadgyakorlatok befejezése után a császár még néhány napig, szeptember 23-ig, lesz vendége királyunknak, a ki aztán Insbruckba utazik; akkor lepezik le Hofer Andrást szobrárt az Izel hegyen.

— A kézdivásárhelyi takarékpénztárról lapunk mult február 19-ik számában közöltünk volt egyik munkatársunktól egy tudósítást, a melylyel kap-csolatosan kifejezést adtunk az elért szép eredmény fölötti elismerésünknek. Egyik részvényes szíveségéből örömmel közöljük alább Rétyi Antos János, abonyi (Pestmegye) nagybirto-tosnak, e takarékpénztár egyik legleleke-

*) Jegyzet: A műhelyi gyakorlatok a két utolsó évfolyamon egy osztandók be, hogy egy héten egy nap reggel 7—12-ig, d. u. 2—7-ig foglalkozzanak műhelyben a tanulók.

sebb alapítójának, tiszteletbeli al-elnökének egy az intézethez küldött levelét, a mely a legilletékesebb és legesattanosabb czáfolat azon részvényes nyilatkozataira, a ki uton-utfélen elégedetlenkedik a befizetett 50 forintja után jutott évi 12 fit osztalék miatt. A szép levél a következő: „Tekintetes Igazgatóság! A megküldött jelentésből és zárszámadásukból vajlóban lelki örömmel olvastam a vezetése alatti kézdivásárhelyi takarékpénztár évről-évre szép gyarapodását. Ezen, elért szép eredményt az igen tisztelt Igazgatóság helyes, tapintatos vezetésének s a tisztelt tisztségviselőik ügybuzgóságának, szorgalmának és becsületességének köszönhetni. Aldja meg a jó Isten az igazgatóság, felügyelőbizottság tagjait s a tisztviselő urakat egyen-egyen, hogy ezen szép intézetnek helyzetét a jövőben is fejleszthessék, gyarapíthassák. Beváltás végett 25 szelvényt mellékelek. Abony, 1893. február 14., alázatos szolgálója: Antos János, s. k.

— **Márczius 15-ikét városunkban** az idén is nagy fénynyel fogják megünnepelni. Az ünnepély a tanórák disztermében, kedvező időben az Unió-kerti szinkörben fog megtartatni részt vesznek benne: Dr. Szacsva Gyuláné Székely Katinka énekel, Kozma Ilonka szavalattal, dr. Balogh Vendel ünnepi beszéddel, Kiss Jenő felolvasással, a ref. dalkör hazafias dalokkal, a tűzoltó-zenekar zenedarabokkal, a két utóbbi a Makkai Dániel vezetése alatt. A rendező bizottság élén most is Barthos Károly ügyvéd áll.

— **Vadászegylet.** A kézdivásárhelyi és vidéki vadászegylet Kézdi-Vásárhelyt 1893. február 26. tartott közgyűlésén megalakult s az alkalmakkal már kidolgozott alapszabályok némi módosítással elfogadtatván, felsőbb jóváhagyás céljából a nm. m. kir. belügyminisztériumhoz felterjesztetni határozatott. A közgyűlés nagyszámban volt képviselővel, részint személyesen, részint megbízás folytán rendes tagoknak azonnal beiratkoztak: dr. Antal Mihály, Apor János, Bálinth Kálmán, Bartha Béla, Bernáld György, Csibý Tamás, Csizsár Dénes, Damokos Albert, Damokos Mihály, Damokos Dénes, Darkó Gábor, Elekes Béla, Erdélyi Károly, Eszéky Gyula, Fejér János, Gábor Péter, Gáspárek József, Potsa Gyula, Pap Józsiás, Popovits Károly, Rákosi József, Soliom Miklós, Soliom Tamás, dr. Szacsva Gyula, Szabó Géza, Imecs János, Jancsó Elek, Tóth Lajos, Vajna István Károly fia, Nendwich Károly. Felkértek azon t. urak, kik az egyletnek tagjai kívánnak lenni, hogy szándékukat Bálinth Kálmán egyleti titkárral — kinél az alapszabályok is megtekinthetők — személyesen vagy levél által legkésőbb folyó év márczius hó 31-ig közölni sziveskedjenek. Kézdi-Vásárhelyt, 1893. márczius 1-én. Az egylet választmánya.

— **Veszedelemesen rá járt a rud egy veszekedő,** verekedő természetű kovásznai szolgálégyre. Az illető, ki a korcsmai verekedéseknek mindig fő hőse volt, ugyancsak megjárta a héten. Egyik este a legjavában mulatozott több pajtása társaságában, a más zsebére. Egyik legény aztán felszólította, hogy vagy fizessen pálinkát, vagy pedig ne kortyogtasson a más ember keservesen szerzett guggijából. A megszólított aztán feleletül egy olyan egészséges pofont mázolt amannak a képére, hogy hármát fordult a sarkán. A mi ezután történt, az egy perc műve volt. Összementek, dulakodtak, s nemsokára a korcsmai hőse ordítva terült el a földön. Megtámadott társa úgy hátba szurta késével, hogy most élet-halál közt lebeg.

— **A székelyföldi iparmúzeum** számára Maros-Vásárhelyen épített új csarnok berendezése és megnyitása a múlt év őszéről a megkésélt építési munkálatok miatt 1893-ra halasztatván el, a székelyegylet marosvidéki választmánya a most már szükségessé vált intézkedések fogantatása céljából február hó 28-án ülést tartott. Az elnök bejelentvén, hogy az iparmúzeum gyűjteményei az ideiglenes helyiségből még a múlt év november havában átköltöztettek az új helyiségbe, egy-szersmind örömmel jelezte, hogy a választmány-nak az állandó székely háziipar kiállítás létesítése iránt tett kezdeményezése jó eredményre vezetett

s e szakcsoport a múzeum megnyitásával egyide-jűleg átadható lesz a közhasználatnak. A múzeum berendezésére a választmány egy szakértőkből álló bizottságot küldött ki. A megnyitást pedig a nyár elejére tűzte ki és megbizta az elnökséget, hogy az ünnepély napjának megállapítása tárgyá-ban az egylet központi választmányával értekez-zék. A múzeumi park és a csarnok utca felőli ke-ritésének rajzai, melyeket Kiss István fővárosi műépítész és műegyetemi magántanár készített, a munkálatok mielőbbi fogantatása végett ki-adatott az elnökségnek.

— **Szakelőadások Maros Vásárhelyt.** A maros-vásárhelyi állami fő- és fémipari szakiskola fel-ügyelőbizottsága által rendezett vasárnap felol-vassások állandó érteklődés tárgyát képezik. Az iparos polgári egylet nagy termét, a hol a felol-vasások és szakelőadások tartanak, az iparosok színe-java minden alkalommal a zsúfolásig meg-tölti. Eddig Réthy Dező „A magyaripar helye-zete a világgazdaságban” cizimel, Schwartz Jak-ab „A gépészet céljáról és a vas rozsdásodásá-nak megakadályozásáról”, Sebők Ignác „Az agyag iparról, Vass Károly „A szárító-kamrák-ról” és Gyulai Domokos Kálmán „A téglagyár-tásról és körkémenczéről” tartottak előadásokat. Az idei ciklusban még Szántó Endre, Vermes Ödön és Páll Károly tanárok fognak felolvasni. A jövő ciklusban a szakfelolvasások már az ipar-múzeum disztermében fognak megtartatni, mely e célra lesz berendezve,

— **A marosvásárhelyi állami fa- és fémipari szak-iskola** első félévi vizsgái e hó 19-én és 20-án tar-tatnak meg az iparos polgári egylet helyiségében. Az új szakiskola ezen első nyilvános vizsgáit a közönség érdeklődéssel várta.

— **Megfagyott zergevadász.** Február 18-án és 19-én a fogarasmegyei üveggyárban foglalkozó három német munkás zergevadászatra rándult ki, természetesen vadászcipő nélkül az orvadászok rendes szokása szerint, az alsóvisti havasokba. A nimródoknak a szerencse kedvezett is, úgy, hogy háman három zergét ejtettek el. A vadászat befe-jeztével a zergeket czipelték magukkal, de utköz-ben kimerültek s az egyik zsákmányát már nem birta tovább vonszolni. Erre abban állapotok meg, hogy a két erősebbik a saját két zergéjét beviszi a faluba s elgyengült társuknak segítsé-gére visszatérnek. Így is történt, de mikor a két vadásztárs a községből visszatért, hátrahagyott társukat már megfagyva élettelenül találták.

— **Csengő korona és pengő fillér.** A papir forint, a rézkrajcár és az ezéshatos perczei meg vannak számlálva. Jön az új pénz: a korona, a nikkal hat-os és a bronz krajcár. A pénzverőkben szorgal-masan dolgoznak s pár hónap múlva forgalomba bocsátják a fényes új arany és nikkal pénzt. A tíz és husz filléres nikkal-pénzeket, az ezüst hatosok és husz krajczárosok bevonása után bocsátják forgalomba. A nikkal-pénzek verésén már régóta dolgoznak, ezeket valószínűleg még június előtt hozzák forgalomba. Minthogy a rézpénzt szapo-rítani nem lehet s a váltópénz kevés, a hiány pótl-lására a tíz és husz filléres pénzdarabokat legkő-zelebb kibocsátják.

— **A bukott miniszter.** Mulat-ágos inozidens tör-tént az olasz parlament február 26-iki ülésén. Finocchiaro-Aprile, a posta- és távirda miniszter alatt összetört a miniszteri bársonyszék s a mi-niszter lepottyant a földre. Ez az eset óriási de-rűltsegre hangolta az olasz honatyákat; a ház elnöke, Zanardelli, nem méltányolta eléggé a helyzet komikus voltát és rendreutasította a ka-czagókat. Ez a rendreutasítás azonban oly for-mában történt, hogy csak fokozta a derűtséget. Zanardelli ugyanis ezt mondta:

„Uraim, nem értem, hogy lehet nevetni egy bukott miniszteren!”

— **A világ legnagyobb pénzintézete.** A nagy Ocea-non tül fekvő ugynevezett új világrész, hatalmas ipari és kereskedelmi alkotások tekintetében rég tulszárnyalta a vén Európát. A biztosítási ügy te-rén is, mely különben nemcsak a közgazdaságnak, de a civilizációnak is inmár egyik fontos ténye-zője, az amerikai kolosszális intézetek mellett az európaiak, legalább töke és forgalom dolgában szinte eltörpülnek. A millió szám, mely nálunk már egymagában is csodálatos tiszteletet gerjeszt, odaát valóságos tömegekben van csoportosítva

egyes vállalatoknál és intézeteknél. Magyar fül-nek egészen csodálatosan hangozhtik az a hiva-talosan konstataált tény, hogy például a MUTUAL életbiztosító-társaságnak, mely különben vala-mennyi hasonló nemű intézet között a legóriásibb, pénzalapja körülbelül 826 1/2 millió frank. A ku-riózum kedvéért megemlítjük, hogy a magyar állam ez évi költségvetésében az összkiadások körülbelül ugyan ekkora összeggel vannak pra-e-liminálva. Belemerészkedve az impozáns számok birodalmába, melyek a MUTUAL szervezetének, úgy szólván várát alkotják, azt találjuk, még pedig szintén hivatalosan meg-síttet adatok nyomán, hogy — ez épen fázsszázd óta fennálló társaságnál — egyedül a múlt 1891. esztendőben 893 millió francra rugó új biztosításokat kötöttek s ezzel együtt a MUTUAL összes biztosítási álla-mánya 1892. évi január hó 1-én: 3 604 940 fran-cot fizettetett ki. Csinos összeget képvisel a MUTUAL múlt évi bevétel is, mely kerekszám-ban 195 millió franc volt. E mellett újra megjeg-yezendő, hogy e káprázttató adatok teljesen pinto-sak — és hitelesek, mert tudvalevő dolog, hogy New-York államban a biztosító-társaságok szí-goru állami felügyelet alatt állnak, melynek gya-korlásával törvény által egybehívott állami bizto-sítási hatóság van megbízva, mely bizottság egy-szersmind a tartalékok biztos befektetése fölött is öröködni köteles. E bizottság pedig az említett adatokat, mint valókat hitelesítette. Egy kis összehasonlító statisztika kedvéért nem érde-telen annak felemlítése, hogy míg az 1890. év vé-gével a Magyarországon és Ausztriában létező 18 életbiztosító társaság együttes biztosítási álla-mánya 750 1/4 millió forintot tett ki, addig a MUTUAL-é egyedül: 1595 1/2 millió forint a ma-gyar és osztrák társaságok együttes biztosítási alapja 188 1/2 millió, a MUTUAL-é egyedül 367 3/4 millió forint, tehát még egyszer annyi volt. Sőt a MUTUAL pénzalapja az 1890-iki év végén 153 millió forinttal nagyobb volt, mint az angol bank-nak, a világ leggazdagabb bankintézetének összes vagyona. Hogy a MUTUAL tüzlete miképp ölthe-tett ily óriási arányokat, ennek magyarázata egy-részt abban van, hogy ötven éves fennállása óta mindig a legbiztosabb és legbiztosabb intézetnek bizonyult, úgyhogy például a new-yorki osztrák-magyar főkonsul, Huvmayer A. Tivadar ur. midőn saját magát és családjá négy tagját a MUTUAL-nál biztosította, egyszeri díj fejében nem kevesebb, mint 3 millió francot fize-tett a MUTUAL pénztárába, a legnagyobb élet-biztosítás, melyet valaha kötöttek. Három milliót pedig az ember bizonyára csak teljesen biztos helyen fektett be. Második titka a MUTUAL ko-losszális sikereinek az intézet kölcsönösségében rejlik. A MUTUAL ugyanis nem részvénytársaság hanem tisztán kölcsönösségen alapuló vállalat, melynek az arányoknál fogva óriási nyeresége, nem részvényesek zsebébe vándorol, hanem egye-s-egyedül maguk a biztosítottak közt osztatik szét. Érdekesnek tartottuk ezen, nálunk egészen szo-katlan adatokat a közönségnek tudomására hozni, a melyek a jelen pillanatban, a midőn a MUTUAL vezérigazgatósága Erdélyben is szervezkedik, kö-lönös jelentőséggel bírnak.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Hirdetések.

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödörödik és csakhamar kialszik, maga után cse-kély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű — szalonás — lesz és könnyen törik) lassan tovább ég, minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötétbarna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meggömbül. **Henne-berg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen szíve-sen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész vé-gékben levő valódi selyem szövetiből. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasz-tandó.

Hirdetmény.

A kézdi-vásárheshelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy Mátisfalva községben gyakorolt italmérési jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. I. M. rendelet 10. §-ához képest az egyezség megkísérlésére, a kártalanítási összegnek a költségek és az $\frac{1}{8}$ -ad levonása után fenmaradó része, valamint a részesedési arány megállapítása végett tárgyalási határidőül 1893. évi április 6-dik napjának délelőtti 8 órája ezen kir. törvényszékhez Vajna Dénes kir. törvényszéki bíró elé a végtárgyalási terembe kitűztetett.

E határidőre a közbirtokosság tagjai még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítették, a tárgyalásra való megjelenésre azon hozzáadással idéztetnek, hogy ha meg nem jelennek, a kártalanítási összeghez való részesedési arány egyezség esetében a megjelent igényjogosultak megállapodása szerint; egyezség létre nem jövele esetén pedig a megjelent igényjogosultak által előterjesztendő adatok alapján fog megállapítani.

A kir. törvényszék üléséből.

Kézdi-Vásárhelytt. 1393. február 21-én.

Ponori Sándor,
elnök.

Perényi Ferencz,
jegyző.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Gazdag mintakönyvek, minő még nem volt, szabóknak bérmentetlennül.

Nem 2 $\frac{1}{2}$, 3 $\frac{1}{2}$ frt engedélyt méterenkint, sem szabóknak ajándékot, a mint ezt a versenytársak a fogyasztóközönség kárára cselekszik, áram az utolsók és szilárdok s így mindenki jól és olcsón vásárol.

Ennélfogva kérem csak az én mintakönyveimet mutatni elő. Egyszermind övöm t. vevőimet a versenytársak kettős árleengedési leveleitől.

RUHAKELMÉK

Peruvien és doszking a főtiszt. papágnak, szabály szerinti kelmék hivatalnokok egyenruházatához, hadastyánok, tűzőlők és tornászoknak, ugy berruhákhoz. Posztók teke- és játékasztalok, kocsi behúzásához. Vízhatlan darócok vadászöltönyökhöz. Mosókelmék, utazó plaidok 4—14 frtig stb.

Ha tisztességes, valóban értékes tiszta gyapjúból való kelmét s nem rongyokat, melyek nem érdemlik meg a varratást, akkor forduljon vásárolni.

Stikarofsky Jánoshoz Brünbnben
(Ausztiai Manchester.)

Legnagyobb posztó gyári raktár fél millió frt értékben,

Hogy berendezésem nagyszerűségét és gyári raktáram szolgáltatékességét megítélhesse, azt jegyzem meg, hogy általam Európa legtekintélyesebb kivitele posztóban, szó kelmékben, szabókellékekben, eszközöltek. Nagy könyvkötészet csak saját használatomra. Hogy a fent előadottakról meggyőződés legyen szerezhető, meghívom a t. közönséget, hogy adandó alkalommal elárulító intézetem nagyszerű helyiségeit, melyekben 160 embert foglalkoztatok, tekiutse meg. Szétküldés csak utánvétellel! Levelezés német, cseh, magyar, lengyel, olasz, francia és angol nyelven. 3—20.

Eladó birtok.

Az id. Dávid István utódai tulajdonát képező, a Nagy Ferencz és Tóth István szomszédságában a víz mentén fekvő épületes beltelek örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

Dávid Antalnál.

A Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csusz, köszvény, hátfájdalnak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által

— a legjobb —

házszer hirnevét elnyerte. A valódi Horgony Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb

házszer.

Tisztán kölcsönös.
Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség
a biztosítottak javára esik.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság

(alapított 1843.)

826 és fél millió frank biztosítéki alapjával
a legnagyobb pénzüzetet a világon.

Biztosít emberi életet a legkülönbözőbb és legelőnyösebb módokat szerint.

Prospektussal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál:

A magyarországi vezérigazgatóság

Budapest, Bécsi-utcz 15.

Gazdaközönségünk számára új reform!

Ezennel tudatjuk a tisztelt vevő közönséggel, hogy a biztosítékok maximuma nyújtása céljából vetőmagvaink minden zsákját a budapesti m. kir. magvizsgáló állomás kiküldötte által megvizsgáltatván, hivatalos ólomzár alatt minden zsákot külön tisztasági, csiraképességi, a heréknel arankamentességi bizonyítvánnyal ajánlunk:

Vörösherét	10, 25, 50, 100 kilós zsákokban kiönként	76 krért
nagyszeműt	5 kilós postazsák ára	4 frt
Komócsint	40 kilós zsákokban kilónként	30 krért
Baltacsimot	50 " " " " "	18 " "
Fehér csillagfűrtöt	100 " " " " "	8 " "
Lóhabot	100 " " " " "	8 " "
Tavaszbuzát	80 " " " " "	8 " "
Beseler-féle zabot	50 és 60 kilós " " " "	8 " "

Zsákok belemérve nem számíttatnak.

Küldés utánvétellel. Árak Alvinczen.

Ezenkívül ajánlunk:

Richter-fele Imperator burgonyát nagy gumós bőtermőt
100 kilogramm 5 frt.

Drassói Non plus ultra esemege-sajtót.

Netto 4 kilós postacsomagban 3 frt.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalma intézősége

Alsó-Fehérvármegye u. p. Szerdahely.

4—10